

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ**

**АУДАРМАТАНУ МЕН ӘДЕБИ
КОМПАРАТИВИСТИКАНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ**

**атты халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары
14 наурыз, 2014 жыл**

Материалы международной научно-теоретической конференции

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЯ
И ЛИТЕРАТУРНОЙ КОМПАРАТИВИСТИКИ**

14 марта, 2014 г.

Алматы - 2014

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ**

**АУДАРМАТАНУ МЕН ӘДЕБИ
КОМПАРАТИВИСТИКАНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ**

атты халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары
14 наурыз, 2014 жыл

**Материалы международной научно-теоретической конференции
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЯ И
ЛИТЕРАТУРНОЙ КОМПАРАТИВИСТИКИ**

14 марта, 2014 г.

Алматы 2014

УДК 81'25
ББК 83
А 91

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті жанындағы Абай ғылыми-зерттеу институты баспаға ұсынған.

Редакциялық алқа:

Ж.Д. Дәдебаев, Т.У. Есембеков, А.Ж. Жақсылықов,
М.Үмбетаев, Ә.С. Тарақ, Л.Ж. Мұсалы.

Құрастырған:

филология ғылымдарының кандидаты, доцент Л.Ж.Мұсалы,
PhD докторант И.Қ.Әзімбаева

А 91 «Аударматану мен әдеби компаративистиканың өзекті мәселелері» атты халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары /Құрастырғандар Л. Ж.Мұсалы, И.Қ.Әзімбаева. – Алматы, 2014. – 255 бет.

ISBN 978-9965-12-352-8

Жинақ әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да өткен «Аударматану мен әдеби компаративистиканың өзекті мәселелері» атты халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары негізінде дайындалды. Аударматану ғылымының теориясы мен әдістемесі, әдеби байланыстар, көркем аударманы талдау мен бағалаудың өзекті мәселелеріне назар аударылады.

Көркем аударма мәселелерімен айналысатын мамандарға, магистранттар мен студенттерге арналады.

УДК 81'25
ББК 83

ISBN 978-9965-12-352-8

©әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2014

ЖАС ҒАЛЫМДАР

Әзімбаева И.Қ.

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың PhD докторанты
Ғылыми жетекшісі – Ф.ғ.д., профессор Ә.Тарақов

ӘЛЕМДІ ШАРЛАҒАН ЭПОПЕЯ

Мақалада М.Әуезовтің «Абай жолы» роман-эпопеясының әлем тілдеріне аударылу мәселесі қарастырылған. Жазушының аудармашыға қоятын талаптары мен аудармашылардың естеліктері сөз етіледі.

Кілт сөздер: эпопея, аударма, жолма-жол аударма, қасаң әрітшілдік.

В статье рассматриваются проблемы перевода эпопеи М.Ауэзова «Путь Абая» на иностранные языки. Адекватные переводы переводчиков обусловлены их опытом, мастерством, углубленным анализом авторской поэтики переводимого произведения.

Ключевые слова: эпопея, перевод, подстрочник, буквализм.

М.Әуезовтің «Абай жолы» роман-эпопеясы 1945-1973 жылдар аралығында әлемнің 40-қа жуық тіліне аударылған. Әдетте бұл аудармалар сатылы түрде орыс тіліндегі аудармасынан жасалынды. «Қай тілде жазылса да, талықтың өз мүлкіндей, төл туындысындай болып кеткен» бұл туындының әлі де талай әлем тілдеріне аударылатыны сөзсіз.

Эпопеяның алғашқы орыс тілінде баспаға шығуы 1940 жылдан басталды. Л.Соболев аудармасымен «Дала жырлары» жинағында «Татьянаның қырдағы әні» тарауы жарияланған. Алайда «Социалистік Қазақстан», «Семей таңы» газеттерінде алғашқы аударма 1937 жылы М.Воронцов аудармасымен «Литературный Казахстан» альманағында «Татьянаның әні» тарауымен жарық көрген деген деректер келтіріледі [1, 3].

1945 жылдан бастап эпопеяның толық және жеке тараулары одақтық журналдарда, кейін кітап түрінде баспалардан жыл санап шығып тұрды. Орыс тіліне тәржімалаған – А.Никольская, Т.Нұртазин, Л.Соболев, Н.Анов, Э.Кедрина. Бригадалық жолмен аударылған роман автордың тікелей қатысуымен жүргізілді. Осы жұмыс үстіндегі ұзақ жылдық шығармашылық байланыс М.Әуезовтің аудармашылармен достығын нығайта түскен. Атап айтар болсақ Леонид Сергеевич Соболев жазушының жақын досы, екеуі бірлесіп «Дала жыры» атты қазақ әдебиетінің антологиялық жинағын құрастырған, «Абай» трагедиясын жазған. Негізінен ол көркем сараптаушы қызметін атқарған.

Анна Борисовна Никольская М.Әуезовпен Ленинградта студенттік шағында танысып, кейін «Қыз Жібек» эпосын аудару жұмыстары кезінде жақын аралысып, достық, шығармашылық қарым-қатынаста болған. «Романның 1-2 кітабын аударғанымен, аты-жөнін жазуға мүмкіндік жоқ кезде шығарма Л.Соболевтің жалпы редакциясымен жарық көрген. Тек 1958 жылы ғана Никольскаяның аты жазылған» [2,463]. Мұхтар Әуезов туралы естеліктерінде ғалым автордың аудармаға әрдайым қоян-қолтық араласып, өз пікірлерін білдіргендігін атап өтеді. «Жолма-жол аудармашылардан тақымдап жүріп ала алмайтыныма Әуезовпен жұмыс жасау үсітінде молынан кенелдім:

автор ойының нәзік бояу, емескі емеурінін дәл түсіндіруге көмектесетін қат-теңеулер – қажеттісін сұрыптап, тандап ал; идиомалардың айқын да айшықты түсіндірмесі – іздеп тауып ал» деп кеңес беретін дейді [3,170]. Зоя Сергеевна Кедрина жазушымен бірігіп І.Жансүгіровтің «Дала» дастанын, Б.Майлиннің, Т.Жароковтың өлеңдерін орыс тіліне аударған. Ғалым жазушының шығармашылығы туралы 30-ға жуық мақала жазған. Естеліктерінің біріншісі «Сол кезде менің қолымнан өткен әрбір тарауды дауыстап оқып, талқылайтынбыз, түзетулер енгізетінбіз, одан соң ғана дайын болды деп есептейтінбіз» [3,125]. Николай Иванович Анов эпопеяның 4 кітабын орыс тіліне аудару кезінде жазушының айтқан ескертпелерін мүлтіксіз орындап отырғанын айтады. Мұхтар Омарханұлы өзі арнайы телефон соғып, «Абай жолының» 4-ші кітабын орыс тіліне аудару жөнінде ұсыныс жасап, жолма-жол аудармамен қоса қасына қазақ тілінен кеңес беріп отыру үшін Зейін Шашкиннің қосып, «ең әуелі кітаптың бүкіл табиғатына, бүкіл атмосферасына дендеп аларсыздар. Содан ары қарайғы жұмыс барысы әрі жақсы, әрі жеңілге түспей. Ең бастысы – аударма сапасы. Сіздерге айтар барлық тілек-талабымыз қай-қайсысы да қайта-қайта мән беріп, отырғым келетіні де нақ осы жағы болар» [3,111] – деген өз ойын жеткізген. Романындағы Абайдың өлең жолдарын аудармашы, әдебиеттанушы А.Л.Жовтистің аудармасымен берілген.

Тәуелсіздікте ұлттық әдебиетке көзқарас, жаңа аударамалар қажеттілігі туындады. Жазушының 110 жылдық мерейтойы қарсаңында «Абай жолының» орыс тіліндегі жаңа аудармасын жасау, ескі аудармадағы олқылықтарды болдырау, жазушының суреткерлік тынысын, авторлық интонациясын барынша дәлірек жеткізу жұмысы орыс прозасының шебері Анатолий Андреевич Кимге бұйырды. Жазушы «Белка», «Отец-Лес», «Поселок кентавров», «Луковое поле», «Голубой остров» шығармаларының авторы. Ә.Нұрпейісовтің «Соңғы парыз» романын, О.Бөкей, Т.Әбдіков, Д.Исабеков, Ә.Кекілбаев шығармаларының аудармашысы. Әбіш Кекілбаев «шоқтығы бий аударма» деп баға беріп, ол жайында «Ең алдымен, буквализмге, қасиет әріпшілдікке ұрынбаған. Әуезовтің әрбір сөзін сол қалпында орысшалау, әр сөйлемнің синтаксисін сол қалпында қайталап құрастыру, бір ізден ауытқымау деген қатқыл қағиданың тығырығына қадалмаған. Ол Әуезовтің сөзін қорындағы әр сөзге мейлінше дәл келетін орысша балама тапқан. Сосын жазушы Әуезов синтаксисінің конструкциялық құрылысын, бітімін орысша жарасымын болжамдай білген» [4,13]. Аударма жасау үстіндегі көңіл-күйін А.Ким былайша сипаттайды: «Сыншылар «Абай жолы» романын әдетте әлеуметтік, тіптен тарихи, библиографиялық роман деп бағаласа, менім түсінігімде бұл шығарма көшпенделер өркениетінен сыр шертетін әлем әдебиетінің бірегей қазынасы. Тарих та, этнография да емес, шынайы көшпенділер өмірі. Шығармадағы барлық оқиғалар көшпенділер тұрмысымен, өнерімен дәстүрімен байланысты, оны аудару барысында сол тынысын жоғалтпауы тирыстым» [5, 4] – деп жазушылық стратегиясын пайымдаған.

Жаңа аудармаға жолма-жол аудармаларын жасаған – Қайсар Жорабек пен Мырзахан Тнимов. Жазушының жолма-жол аудармашылар жайында Н.Ановқа жазған хаттарының бірінде «Асылы жолма-жол аударма дегеніміз –

«...түпнүсқа мен аны өзге тілге аударушы-әдебиетші арасында жүрген тілінің өкілі бар адам сияқты нәрсе ғой, ол өткен заман тілмаштарына ғана керек емес. Жолма-жол аударма ең жақсы дегенде сөздің тура сұлбасын, бергі мағынада ғана түсінікті мағынасын жеткізе алар» [3,112] деген пікірлері әбден ескерусіз қалмаған.

Әлемнің сан тіліне тәржімаланған «Абай жолының» аудармашылары төмендегі кестеде көрсетілген.

Аударылған тілдер	Басылған жылы	Жарық көрген баспасы	Томдар, кітаптар бет саны	Аудармашылары
Чех	1948	Прага:свет Советов	306	И.Длау
	1949		457	И.Камуталиов, М.Лишков
Башқұрт	1949			Г.Рамазанов, кейін Б.Гареева
	1961	Уфа: Башкортостан	861	Н.Идельбаев
	1972	Уфа: Башкортостан	718	
Латыш	1948-1949	Рига	T1-365 T2-380	М.Шуман
	1963	Рига: Латгосиздат	K.1-375 K.2-397 K.3-367 K.4-398	
Болгар	1950	София: Наука и искусство	825	Б. Светлинова
	1964	София: Народна култура	794	З.Статков
Литва	1950	Вильнюс: Гослитиздат	T1-438 T2-438	К.Дилене, И.Брукас, А.Вайчюкас
	1960	Вильнюс: Гослитиздат	T1-529 T2-483	И.Станишаускас, К.Янкаускас
Эстон	1950-1951	Таллин: Эстгосиздат	K.1-458 K.2-522	Э.Ханге
	1960		T1-424 T2-423	Э.Ханге, Д.Ваарди, В.Даниель
			K.1-392 K.2-340	М.Кябин, Х.Вялипыллу
Словак	1951	Братислава	420	И.Соларик
	1961		789	М.Лисков
Өзбек	1951-1953	Ташкент: Гослитиздат УзССР	K.1-416 K.2-435	А.Ж. Зумрад
Украин	1952	Киев: Гослитиздат Украины	615	И.Ле
	1985	Киев: Днипро	639	Д.Гринько
Армян	1952	Ереван: Айпетрат	772	Борзаян
Әзірбайжан	1954	Баку: Азернешр	475	Ә.Абасов
Ағылшын	1953	М.: Изд-во лит. на иностр.яз.	T1-449 T2-431	Н.Наврозов, Л.Ильин
	1975	М.: Прогресс	460	Қыскартылған
Поляк	1950-1951	Варшава	T1-413 T2-396	С.Погоржельский И.Литвинюк
	1954		325	М.Даб
	1955		Сталинабад:	689

		Таджикгосиздат		
Қырғыз	1955	Фрунзе:Қырғызстан	T1-428	Т.Суванбердиев
	1957	Фрунзе:Қырғызстан	880	
	1989	Фрунзе:Адабият	T1-816 T2-798	Т.Суванбердиев, Д.Абдождаев
Ұйғыр	1957	Ташкент: Правда Востока	692	А.Зунунов
Татар	1959	Алма-Ата: Казгослитиздат	K.1-430 K.2-484	Н.Мансуров, Г.Нигматов
	1960			С. Әбһамова
Түрікмен	1958	Ашхабат: Түркменгосиздат	679	Т.Қасымов, С.Яйлымов
Молдован	1959-63	Кишинев: Картя молдовеняскэ	T1-410 T2-434 T.3,4-839	М.Брухис, Л.Чемортан
Румын	1950	Бухарест: Карта Руса	345	О.Казимир, А.Ивановский
	1961	Бухарест	T1-759 T2-746	
Вьетнам	1965	Ханой: ван хуан	T1-268 T2-271	Чан Тяу, Хоанг Хунга, Зонг Зианг.
Монғол	1972	Улаан-Баатар: Улсын хэвлэлийн газар	855	Ж.Ахмет, О.Тлейхан, Б.Хурматбек, А.Минисийи, С.Хайруулын, Ш.Жамлийхаагийн
Неміс	1972	М.Б-ка изб. произ.	K.1-565 K.2-576	Е.Ангарова
Қығай	1997	Пекин: Нац. издат	T1-425 T2-463	
Парсы	1997	Тегеран	T1-790 T2-790	А.Назими
	1998	Тегеран: нашур кангаре	T1-887 T2-790	Нозле Осгорзаде
Түрік	1997	Анкара	T1-411 T2-463	Ысмайл Зейнеш, Гүнгор Ахмет
Араб	1984	Ташкент: Радуга	585	Бурхан аль-Фатиб
Орыс	2006	Жазушы (сонгы басылым)	T1-616 T2-616	А.Никольская, Т.Нуртазин, Л.Соболев, Н.Анов, З.Кедрина
	2007-2009	Жібек жолы	1К-470 2К-454 3К-420 4К-478	А.Ким

Ескеретін бір жай орыс тіліндегі алғашқы аударма жұмыстары үстінде автор эпопеяның атауы мен тарау атауларын өзгеріссіз беруді талап еткен. Ал кестедегі аудармаларда «Абай», тіптен поляк тілінде «Қазақстан ұлы» деп тәржімаланған. Романның бет сандарын әр келкі. Бұдан көретіміз аудармашылар өз шығармашылықтары ерік беріп, романың кей тұстарын қалдырып отырған. Әрине бұл сол кезеңдегі талаптарға кедергі болмады. Себебі түрік тіліне аударма жасаған Ысмайл Зейнеш мен Гүнгор Ахмет «Аударма – қазақ әдебиетін түрік оқырмандарына таныстыру мақсатын көздеген» деп өз интернет сайттарында жазады [3,112].

«Абай жолы» эпопеясының тұңғыш аудармасынан бастап әр жылдары жарыққа шыққан аудармаларын талдап, бағалау әле де талай зерттеу еңбектерінің өзекті мәселесі. Қазақ халқының жарты ғасырлық ғұмырынан сыр шертетін эпопеяның өзге халықтардың тіліне аударылуы, басқа ұлттар танымында қабылдануы қазақ әдебиетінің әлемдік кеңістікте танылуы мен бағалануының кепілі. Л.Н.Толстой өзінің күнделіктерінде Пушкиннің «Цыганы» поэмасын француз тіліндегі аудармасын оқығаннан кейін ғана шығарманың жаңа эстетикалық қырларын танып білгеніне қайран қалған екен. Осыдан шығатын қорытынды – аударма әрдайым түпнұсқаның көркемдік әсерін жоғалтпауы тиіс. Сол үшін түпнұсқалық тілден тікелей аударылуы қажет.

Әдебиеттер:

- 1 Социалистік Қазақстан, 8 декабрь 1967 ж. 3 б.
- 2 Мұхтар Әуезов энциклопедиясы. – Алматы: «Атамұра», 2011. – 668 бет.
- 3 Мұхтар Әуезов туралы естеліктер. – Алматы: «Жазушы», 1997. – 608 бет.
- 4 Кекілбаев Ә. Шоқтығы биік аударма // Нұр Астана, 2 сәуір 2009 ж. – №13.
- 5 Прощальная песнь кочевью. О новом переводе романа Мухтара Ауэзова «Путь Абая» // Простор, 2008 ж. – №3
- 6 <http://www.gungorname.com/>
- 7 М.О.Әуезов шығармашылығы бойынша библиографиялық көрсеткіш. – Алматы: «Жібек жолы», 2005. – 575.
- 8 М.О.Әуезов шығармашылығы бойынша библиографиялық көрсеткіш. – Алматы: «Жібек жолы», 2009. – 376.

Михеева Е.Д.

Магистрант ИМиД КазНПУ имени Абая

Специальность «Переводческое дело»

(Научный руководитель - К.ф.н., доцент Тусупова А.К. Кафедра филологических специальностей ИМиД КазНПУ имени Абая)

АНАЛОГ ФОРМЫ В ПЕРЕВОДЕ СТИХОТВОРЕНИЯ «НИ КОНЯ, НИ МОНЕТ, НИ СЕМЬИ, НИ ДЕТЕЙ» А.КОДАРА НА АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК

Аннотация: В переводе поэзии одной из важных задач является адекватная передача формы стихотворения, которая осложнена особенностями метрической и ритмической систем, рифменной организацией стихотворных произведений. В связи с этим, цель данной статьи: показать важность сохранения формы стихотворения в переводе, как одного из главных структурных компонентов, определяющих целостность поэтического текста. На основе компаративного анализа английского перевода стихотворения «Ни коня, ни монет, ни семьи, ни детей» А.Кодара были определены основные критерии оценки качества аналога формы в переводе, а также выявлены особенности и трудности в передаче структурной организации стихотворения.

Ключевые слова: «трехмерный» текст, форма, содержание, эквилибрность, эквиметричность, текстуальная точность, просодия.

Перевод поэзии, зачастую, рассматривается как феномен «интерлингвокультурной» и даже «интер-лингво-этно-психо-социокультурной» коммуникации. Будучи многогранной, поэзия также выступает

МАЗМҰНЫ

КӨРКЕМ АУДАРМА ЖӘНЕ ӘДЕБИ КОМПАРАТИВИСТИКАНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Ә.С. Тарақов. Қ. Шаңғытбаевтың Бернс поэзиясын аударудағы шеберлігі	3
Ж.Дәдебаев. Мұхаммед Хайдар Дулатидің мәдениетаралық өрісі	9
Ö. Ceylan. Наууâm çevirmenleri arasında - Yahya Kemal	14
Ö. Ceylan. Şiir çevirisi üzerine notlar. Şiir çevirisi... ama nasıl ?!	22
А.Ж. Жаксылыков. Метасемантические формы в структуре эссе и их передача в переводе	25
Т.У. Есембеков. Поэтический текст как объект перевода	32
Г.Қ. Қазыбек. Дубляж аударма	34
Л.Ж.Мұсалы. Мәтінді аудармаға дейінгі талдау және оның кезеңдері.	41
М.К. Нурмаханова. Афоризмы известного критика Калжана Нурмаханова (из неопубликованного)	43
С.Д. Сейденова. Интерпретация авторской метафоры в переводах поэтических произведений Шакарима Кудайбердиева	47
Р.М. Тауева. The peculiarities of teaching professionally oriented foreign language to graduates	52
Карбозов Е.К. Мәдениетаралық қарым-қатынастың өзекті мәселелері	56
А.К. Тусупова. Посол поэзии во всем мире	60
Э.Р.Когай. К пониманию концепта «юрта» (на материале произведений Ч. Айтматова и Б. Кананьянова)	65
Ш.М. Макатаева. Концепт «вежливость» в языковой картине мира (на материале немецкого и русского языков)	70
Жайынбасва А. Специфика перевода национально-культурных реалий	72
Г.А. Оразаева, Г.Т.Карашина. М. Курманов и его роль в процессе становления переводческой культуры в казахстане	76
У. Тажикенова. Обращение к высшему разуму или молитва во славу первотолчка	82
Р.М. Мейрамғалиева. Миф и реальность в повести «Белый пароход» Чингиза Айтматова	86
Х.С. Мухамадиев, Ю.К. Аманбаева. Этноспецифика концепта в лирике поэтов Казахстана и Средней Азии (1970-80 гг.)	91
А. Қ Таусоғарова. Сөз қақтығыстарының когнитивтік және этномәдени аспектісі	97
С.С. Никамбаева, С.А. Сулайманова, Г.К. Мустафина. Интерпретация художественного текста и ее роль в профессиональной подготовке	101
Мукашева Ж.У., Бекишева Р.М., Туреханова Б.Н., Основные принципы преподавания второго иностранного языка.	104
Жапарова Ә.Ж. Физикалық география терминдерінің орыс-қазақ ағылшын тілдеріндегі анықтамалық атауы	108

ЖАҢА БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІНДЕГІ КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Қ.Т. Әбдікова. «Аударма практикасы» модулі бойынша студенттердің білімін бағалаудың түрлері мен критерийлері	114
А.С. Айтмұханбетова. Ағылшын тіліндегі тағам атауларына қатысты идеомалардың шығу тарихы	119
Қ.А. Айсұлтанова, Л.М.Алиярова. Жаһандану және тіл мәдениеті	122
Калиева А.Ж. Формирование речевого партнерства	128
С.Ж. Жуанышпаева., Г.Қ.Баймуханова. Ұлт үшін басты құндылық – тәуелсіздік	130
Ғ.Қ. Қожағұлова. Студенттердің ақпараттық мәдениетін қалыптастыру	133
Р.М. Бекішева, Ж.У. Мукашева., Б.Н. туреханова Besonderheiten der textarbeit im DaF-Unterricht	136
Ж. Қадыров, Б Аубакирова. Қазақ этнопедагогикасындағы адамгершілік-эстетикалық тәрбиесі	141
Э.К.Бектурова. Особенности последовательного перевода	150
Бекішева Р.М., Мукашева Ж.У., Туреханова Б.Н. Екінші шет тілінің (неміс тілінің) грамматикалық минимумын оқыту процессіне енгізу туралы	152
А.Р. Халенова, Г.С Шарипова. Жоғарғы оқу орындарындағы студенттердің өзіндік жұмыстарының тиімділігі	156
Калиева А.Ж., Обучение студентов основам перевода	166

ЖАС ҒАЛЫМДАР

И.Қ. Әзімбаева. Әлемді шарлаған эпопея	163
Михеева Е.Д. Аналог формы в переводе стихотворения «ни коня, ни монет, ни семьи, ни детей» А.Кодара на английский язык	167
А.Е. Алпысбаева. Абайдың «Жүрегім менің – қырық жамау» өлеңіндегі көркемдік-бейнелеу құралдары және оларды аударудың функционалды-когнитивті ерекшеліктері	173
Л. Шаяхмет Қ.Аманжоловтың А.С. Пушкиннен аударған «Қысқы кеш» өліңінің поэтикасы	179
Е.В. Крылова. Бытие тайги в географической прозе В.К. Арсеньева	184
Мусина Г. Тіршілік – жоғалатын сипаты	190
Ж. Нуралина. Абайдың «Қара сөздеріндегі» этномәдени лексиканың орыс, ағылшын тілдеріндегі аудармасы	193
Қ. Сандыбаева. М.Әуезовтің «Абай жолы» романындағы шешендік сөз үлгілерінің орыс, ағылшын тілдеріне аударылуы	197
А. Нұрпейісова. Табиғат лирикасының аударылу ерекшелігі	199
Н. Бекерешвили. Символично-изобразительный контекст в анималистической повести Джека Лондона «Зов предков» и проблемы его передачи в переводе на русский язык	200
Б.Е.Боранкулова. Ағылшын тілі медициналық терминологиясындағы эпонимдер ролі	207